

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/84/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117204194
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117204194.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobcu: O. N., nar. XX.X.XXXX, S. D. W. XXX, zastúpeného: JUDr. Alojz Baránik, advokát s.r.o., Mateja Bela 8, Bratislava, IČO: 46 940 561, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5, Bratislava, IČO: 00 151 742, o náhradu škody v sume 364 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/9/2017-175, zo dňa 4.11.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalobcovi priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 364 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5 % odo dňa 5.9.2016 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu sto percent (100 %). V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 24.2.2017 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na náhradu škody vo výške 364 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo žalovanej sumy od 5.9.2016 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že v októbri 2013 si kúpil v Rakúsku ojazdené motorové vozidlo Mercedes Benz E220, o výkone 110 kW, WIN: J. za účelom jeho užívania najmä na území Slovenskej republiky. Zakúpené motorové vozidlo prihlásil na príslušnom OO PZ SR, zároveň bol pri prihlásení vozidla povinný zaplatiť správny poplatok v zmysle zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení účinnom v čase registrácie vozidla - novely zákona prijatej pod číslom 286/2012 Z. z., ktorou došlo k zavedeniu tzv. registračnej dane. Registračná daň bola uplatňovaná v rozhodnom období na všetky ojazdené motorové vozidlá dovezené za ich účelom prvej registrácie na území Slovenskej republiky zo zahraničia - aj z členských štátov Európskej únie (ďalej „EÚ“), pričom jej výška sa odvíjala v závislosti od výkonu motora registrovaného motorového vozidla. Po prihlásení motorového vozidla do evidencie motorových vozidiel zaplatil dňa 8.11.2013 správny poplatok podľa položky č. 65 písm. b) zákona o správnych poplatkoch vo výške 397 eur výlučne z dôvodu, že výkon motora vozidla bol 110 kW. Ak by si rovnaké ojazdené motorové vozidlo s rovnakým výkonom motora zakúpil v Slovenskej republike, za jeho prihlásenie by bol povinný zaplatiť správny poplatok vo výške 33 eur z dôvodu, že pri výpočte výšky správneho poplatku za takéto prihlásenie ojazdeného motorového vozidla zakúpeného v Slovenskej republike sa na výkon motora neprihliada a tento je fixný vo výške 33 eur. Takýmto konaním Slovenská republika obmedzuje predaj motorových vozidiel medzi členskými štátmi EÚ a zvyhodňuje nákup ojazdených motorových vozidiel v rámci Slovenskej republiky a takýto postup je v priamom rozpore so zásadou voľného pohybu tovaru, ktorá je jednou zo základných zásad Zmluvy o fungovaní Európskej únie a zároveň základnou slobodou vnútorného trhu. Svoju argumentáciu uvádzanú v žalobe podporil aj s odkazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 5.10.2006, číslo C-290/05 a C-333/05, ktorým súdny dvor EÚ v bode 57. poskytol výklad článku 90 odsek

1 Zmluvy o Európskej únii (aktuálne ide o článok 110 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), ktorý sa má vykladať tak, že mu odporuje taká daň, ak je zavedená zákonom o registračnej dani a) pokiaľ sa vyberá z ojazdených vozidiel pri ich prvom uvedení do prevádzky na území členského štátu, b) pokiaľ je jej výška stanovená výlučne na základe technických znakov vozidiel a ich zaradenia podľa vplyvu na životné prostredie a neprihliada na zníženie hodnoty ojazdených vozidiel, takže pri uplatnení na ojazdené vozidlá dovezené z iných členských štátov prekračuje výšku uvedenej dane obsiahnutej v zostatkovej hodnote podobných ojazdených vozidiel, ktoré sú už zaregistrované v členskom štáte dovozu. Aj keď uvedený rozsudok Súdneho dvora EÚ sa týka registračnej dane zavedenej v Maďarsku, ide v zásade o totožnú registračnú daň, ktorú v týchto prípadoch vyberá Slovenská republika. Poukázal aj na tú skutočnosť, že Európska komisia vo svojom stanovisku, zo dňa 19.1.2016 potvrdila, že napriek tomu, že táto finančná záťaž je v slovenskom právnom poriadku pomenovaná ako „poplatok“, jedná sa o daň v zmysle článku 110 ZFEÚ. Zaplatením registračnej dane, ktorá odporuje článku 110 ZFEÚ mu vznikla škoda vo výške 364 eur, ktorá sa rovná rozdielu zaplateného správneho poplatku vo výške 397 eur za zápis dovezeného ojazdeného vozidla z Rakúska do evidencie a správneho poplatku vo výške 33 eur, ktorý by žalobca zaplatil v rozhodnom období za zápis za rovnaké ojazdené vozidlo, ktoré by bolo zaregistrované v Slovenskej republike. Poukázal na konštantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ, podľa ktorej sú členské štáty povinné nahradiť škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, za ktoré sú tieto štáty zodpovedné, pričom je irelevantné, či škoda vznikla v dôsledku porušenia ustanovení priamo účinnej normy alebo normy bez tohto účinku. Tým, že Slovenská republika je členským štátom EÚ, zodpovedá za škody, ktoré vznikli fyzickej alebo právnickej osobe porušením úniijného práva.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami bolo nesporné, že žalobca správny poplatok v sume 397 eur dňa 8.11.2013 zaplatil rozpočtovej organizácií, Ministerstvu vnútra SR. Sporným medzi stranami bolo, ktorý orgán konajúci v mene štátu má v konaní za žalovanú Slovenskú republiku konať v prejednávanej spore a uplatnený nárok žalobcom, ktorý bol povinný zaplatiť správny poplatok za ojazdené motorové vozidlo zakúpené v členskom štáte EÚ pri jeho prvej evidencii motorových vozidiel na území Slovenskej republiky vo výške 397 eur podľa položky č. 65 písm. b) sadzobníka správnych poplatkov určeného podľa technických parametrov ojazdeného motorového vozidla na rozdiel od poplatníka, ktorý za zaevidovanie technicky rovnakého ojazdeného motorového vozidla do evidencie vozidiel na území Slovenskej republiky zakúpeného na území Slovenskej republiky zaplatí len paušálny správny poplatok v sume 33 eur podľa položky síce 65 písm. e) sadzobníka správnych poplatkov.

3. Súd prvej inštancie na prejednávajúcu vec aplikoval subsidiárne zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ustálil, že orgánom príslušným konať v mene žalovanej je Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ktoré žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody prerokovalo a doručilo mu oznámenie, že nie sú splnené podmienky na náhradu škody voči štátu bez bližšej špecifikácie. Ministerstvo financií Slovenskej republiky - ako vyplynulo počas vedenia konania - bolo predkladateľom novely č. 286/2012 Z. z., ktorou bol novelizovaný zákon č. 145/1995 Z. z., v zmysle ktorého vznikla povinnosť žalobcu zaplatiť správny poplatok vo výške žalobcom namietanej.

4. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že Slovenskú republiku by mala zastupovať Národná rada Slovenskej republiky, ktorá je zákonodarným orgánom uviedol, že Národná rada SR by žalovanú Slovenskú republiku mohla zastupovať len ak by škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo, ak škoda by bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom. Súd prvej inštancie v tomto kontexte poukázal na znenie § 6 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písmeno a), d) Ústavy SR. Taktiež za nesprávny úradný postup nie je možné považovať postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písmeno a), d) Ústavy SR. Legislatívna činnosť Národnej rady SR a najmä jej výsledok v podobe prijímania ústavy, ústavných alebo iných zákonov, ako aj rozhodnutie o tom, či sa vyhlási alebo nevyhlási referendum, nemôže byť dôvodom na podanie žiadosti o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., hoci by sa takýmto právnymi predpismi nedôvodne zasiahlo do individuálnych práv v konkrétnom prípade a neskôr by došlo k ich zmene alebo zrušeniu. Národná rada SR môže byť subjektom zodpovednosti iba za škodu v prípade vydania aktov individuálnej povahy, ktorými by sa zasiahlo do právnych pomerov individuálne určených osôb.

5. S poukazom na čl. 51 ods.1 Ústavy SR, podľa ktorého domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia

vykonávajú. Súd prvej inštancie na prejednávanej veci žalobcu priamo aplikoval citovaný článok 110 ZFEÚ s poukazom na článok 7 ods. 2, veta druhá Ústavy SR.

6. Súd prvej inštancie vo vzťahu k uplatnenému nároku uviedol, že zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorým bol zmenený zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menili a dopĺňali niektoré zákony, bolo zavedené diskriminačné zdaňovanie ojazdených motorových vozidiel zakúpených v inom členskom štáte EÚ na území Slovenskej republiky pri ich prvom prihlasovaní do evidencie motorových vozidiel. Žalobca, ktorý si zakúpil ojazdené motorové vozidlo s technickými parametrami uvedenými súdom prvej inštancie v bode 1. odôvodnenia rozsudku v členskom štáte EÚ pri zápise motorového vozidla do evidencie vozidiel na území Slovenskej republiky bol povinný zaplatiť registračnú daň, podľa položky č. 65 písm. b) sadzobníka správnych poplatkov v sume 397 eur. Majiteľ vozidla, ktorý by si zakúpil ojazdené motorové vozidlo s tými istými technickými parametrami ako žalobca, ale na území Slovenskej republiky by bol v rozhodnom období povinný zaplatiť pri registrácii vozidla do evidencie motorových vozidiel registračnú daň len v sume 33 eur podľa položky č. 65 písm. e) sadzobníka.

7. Novela zákona, ktorou bola zavedená rozdielna výška registračnej dane pre kupujúcich pri ojazdených vozidlách zakúpených mimo územia Slovenskej republiky a zakúpených v Slovenskej republike bola v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zverejnená už 27.9.2012 a nadobudla účinnosť 1.10.2012. Slovenská republika sa stala členom Európskej únie dňa 1.5.2004, teda Slovenská republika ako členský štát Európskej únie bola v čase prijatia zákona č. 286/2012 Z. z. už viazaná primárnym právom Európskej únie, ktorého súčasťou je Zmluva o fungovaní Európskej únie a v zmysle ktorej, podľa citovaného článku 110, platí aj pre Slovenskú republiku, ako pre členský štát, že nezdaniť výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky. V tomto kontexte však súd prvej inštancie opäť uviedol, že legislatívna činnosť Národnej rady SR premietnutá do prijatia zákona č. 286/2012 Z. z., nemohla byť v priamej príčinnej súvislosti so vznikom nároku na náhradu škody, ktorá žalobcovi vznikla zaplatením registračnej dane a to z dôvodu, že Národná rada SR prijatím uvedeného zákona nevydala žiaden individuálny akt, ktorým by zasiahla do práv žalobcu. Na základe vykonaného dokazovania bolo práve Ministerstvo financií SR subjektom, ktoré navrhlo prijatie uvedeného zákona v rozsahu odporujúcom úniijnému právu. Súd pri priznaní nároku postupoval tak, že nárok žalobcu na náhradu škody priznal žalobcovi na základe aplikácie primárneho práva Európskej únie, ktoré je priamo aplikovateľné a súdy členských štátov EÚ na základe primárneho práva rozhodujú v prípade, keď zákon členského štátu EÚ je v rozpore s primárnym právom EÚ, vzhľadom na zásadu nadradenosti práva EÚ. V tomto kontexte poukázal na to, že základy princípu prednosti úniijného práva, ktoré boli vyslovené Súdnym dvorom EÚ vo veci VAN GEND EN LOOS v rozsudku 5.2.1963. Súdny dvor v ním prejednávanej veci konštatoval, že bolo možné na daný prípad priamo aplikovať, bez potreby iného konania, článok Zmluvy o fungovaní Európskej únie, z dôvodu, že právo Spoločenstva je nezávislé na zákonodarstve členských štátov, ktoré je spôsobilé ukladať povinnosť a zakladať práva jednotlivcom nezávisle na legislatíve členských štátov. Tento právny názor bol prezentovaný Súdnym dvorom EÚ vo viacerých rozsudkoch spomenutých žalobcom v jeho žalobe ako aj v písomnom podaní, doručenom súdu dňa 12.6.2019, ktoré súdom bolo doručené aj žalovanej.

8. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci nepoložil Súdnemu dvoru EÚ prejudiciálnu otázku vo vzťahu k uplatnenému nároku s poukazom na rozhodnutie Súdného dvora EÚ zo dňa 5.10.2006, citované žalobcom v žalobe z dôvodu, že Súdny dvor EÚ voči Maďarskej republike v skutkovo rovnakej veci v spojených veciach C 290/05 a C 333/05 v bode 57. poskytol výklad čl. 90 Zmluvy o európskej únii aktuálne článku 110 ZFEÚ citovaného súdom v bode 9. odôvodnenia rozsudku. Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkali výkladu článkov 23 ES, 25 ES, 28 ES a 90 ES, ako aj článku 33 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu - spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 91/680/EHS zo 16. decembra 1991 (Ú. v. ES L 376, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 160, ďalej len „šiesta smernica“).

9. Tieto otázky boli položené v rámci dvoch sporov, a to medzi pánom D. a pani D. na jednej strane a S. É. A. É. V.U. F. A. (colné a finančné riaditeľstvo pre región Észak Alföld) a S. É. A. W. V. F. A. (colné a finančné riaditeľstvo pre región Dél Alföld) na druhej strane, predmetom ktorých je registračná daň, ktorú mali zaplatiť v Maďarsku pri registrácii ojazdeného vozidla zakúpeného v Nemecku. Súdny dvor

EÚ v bode 57. rozhodnutia uviedol, že článok 90 prvý odsek ES (aktuálne č. 110 ZFEÚ) sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje taká daň, aká je zavedená zákonom o registračnej dani (i) pokiaľ sa vyberá z ojazdených vozidiel pri ich prvom uvedení do prevádzky na území členského štátu a (ii) pokiaľ je jej výška stanovená výlučne na základe technických znakov vozidiel (typ motora, objem motora) a ich zaradenia podľa vplyvu na životné prostredie a neprihliada na zníženie hodnoty ojazdených vozidiel, takže pri uplatnení na ojazdené vozidlá dovezené z iných členských štátov prekračuje výšku uvedenej dane obsiahnutej v zostatkovej hodnote podobných ojazdených vozidiel, ktoré sú už zaregistrované v členskom štáte dovozu. Súd konštatoval, že porovnanie s ojazdenými vozidlami uvedenými do prevádzky v príslušnom členskom štáte pred zavedením tejto dane je irelevantné.

10. Súd prvej inštancie žalobe na základe zisteného skutkového stavu a právnej argumentácie uvedenej súdom v bodoch 10. až 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovanú na náhradu škody žalobcovi v sume 364 eur, ktorej výška bola nesporná a ktorá bola žalobcom ustálená ako rozdiel medzi správnym poplatkom určeným v položke 65 písm. b) Sadzobníka správnych poplatkov a v položke 65 písm. e) Sadzobníka správnych poplatkov (397 eur - 33 eur = 364 eur). Ministerstvo financií SR bolo predkladateľom novely zákona o správnych poplatkoch č. 286/2012 Z. z., ktorým bola zavedená registračná daň v rozpore s čl. 110 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v zmysle ktorej bol žalobca povinný zaplatiť registračnú daň vo vyššej sume za ojazdené motorové vozidlo zakúpené v členskom štáte EÚ pri jeho prvom uvedení do prevádzky na území Slovenskej republiky s prihliadnutím na technické parametre vozidla a zaradenie vozidla podľa vplyvu na životné prostredie, naproti držiteľovi technicky rovnakého ojazdeného vozidla, no zakúpeného na území Slovenskej republiky, pri ktorom technické parametre vozidla a zaradenie vozidla podľa vplyvu na životné prostredie nie sú zohľadnené pri výške registračnej dane, ktorá je bez ďalšieho vymedzenia stanovená v paušálnej výške.

11. Žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za vznik škody. Zákon o správnych poplatkoch, v zmysle ktorého žalobca zaplatil registračnú daň odporuje článku 110 ZFEU, žalobcovi škoda vznikla zaplatením správneho poplatku podľa zákona o správnych poplatkoch, medzi porušením práva EÚ a vznikom škody existuje príčinná súvislosť a porušenie práva EÚ je dostatočne závažné z dôvodu, že zo strany Slovenskej republiky došlo k porušeniu základného dokumentu práva Európskej únie, konkrétne článku 110 ZFEU. Súd prvej inštancie aplikujúc únijné právo a zároveň primerane na ustálenie výšky škody, zodpovedného subjektu, príčinnej súvislosti medzi vznikom škody nesprávnym postupom orgánu štátu aplikoval aj zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov žalobe vyhovel v zmysle § 4 ods. 1 písm. d), e), § 6 ods. 4, § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., článku 28 bod. 1 (pôvodný článok 23 ZES), článku 30 (pôvodný článok 25 ZES), článku 110 (pôvodný článok 90 ZES) Zmluvy o fungovaní Európskej únie, Čl. 7 ods. 2, Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 8 ods. 1, § 9, pol. 65 písm. b), písm. e) sadzobníka zákona č. 145/1995 Z. z.

12. Žalovaná sa s plnením peňažného plnenia dostala do omeškania 5.9.2016, dňom doručenia oznámenia žalovanou o výsledku predbežného prerokovania nároku žalobcu na náhradu škody. Súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie 5 % ročného úroku z omeškania zo sumy 364 odo dňa 5.9.2016 až do zaplatenia. Výšku úroku z omeškania žalobcovi priznal v zmysle § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. O trovách konania rozhodol podľa § 218 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 ods. 2 C. s. p. a žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške z dôvodu, že v konaní mal žalobca plný úspech; o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. Proti rozsudku podala žalovaná odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že súd prvej inštancie vytyka porušenie únieového práva, s poukazom na to, že bol prijatý zákon (novela zákona o správnych poplatkoch č.

286/2012 Z. z.), ktorý odporoval čl. 110 ZFEU, t. j. primárnemu právu Európskej únie. Vo svojom rozhodnutí dôsledne, a to s poukazom na príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. súd prvej inštancie zdôvodnil, že nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písmeno a), d) Ústavy SR avšak opomenul podať vysvetlenie, z ktorého ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva zodpovednosť Ministerstva financií SR v danej právnej veci.

15. Zdôraznila, že správny poplatok bol žalobcom uhradený na základe platobného predpisu príslušného Okresného riaditeľstva PZ, t. j. vyberanie dane nebolo realizované orgánom, ktorý by patril do pôsobnosti Ministerstva financií SR. Tým nemá záujem tvrdiť, že oprávneným orgánom konajúcim za štát má byť Ministerstvo vnútra SR. V danej právnej veci nie je podstatná tá skutočnosť, ktorý orgán realizoval vyberanie dane, keďže v tom čase bola daň vyberaná v súlade so zákonom č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. Mala za to, že v danej právnej veci sa nejedná o nesprávny úradný postup, resp. vydanie nezákonného rozhodnutia zo strany príslušného orgánu štátnej správy, z uvedeného dôvodu nie je ani možné zodpovednosť voči štátu riešiť subsidiárne podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Poukázala na rozsudok Okresného súdu Bratislava I v totožnej právnej veci, vedenej pod spisovou značkou 4C/104/2016, kde súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu škody s tým, že „na predmetnú žalobu sa nevzťahujú ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z.“

16. V zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. „Ministerstvo financií Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, hazardných hier, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je aj ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť cien a cenovej kontroly s výnimkou cien a cenovej kontroly tovarov ustanovených osobitnými zákonmi.“ Nepopierala, že samotný návrh sporného zákona bol predložený zo strany Ministerstva financií SR. Mala však za to, že s odkazom na ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. ako aj zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné normotvornú právomoc zaradiť do tej „oblasti štátnej správy“ ktorá by patrila do pôsobnosti Ministerstva financií SR. Ďalej mala za to, že nie je dôvod na automatické priznanie nároku na náhradu škody s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 5.10.2006 C-290/05 a C-333/05, ktorým Súdny dvor EÚ v bode 57 poskytol výklad čl. 90 ods.1 Zmluvy o Európskej únii (teraz čl. 110 ZFEU). De iure nie sú rozsudky Súdneho dvora vydané v prejudiciálnom konaní záväzné erga omnes, ale iba inter partes.

17. Poukázala na to, že podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ sú stanovené podmienky zodpovednosti podľa práva EÚ (i) porušenie právnej normy EÚ priznáva práva fyzickým alebo právnickým osobám, (ii) porušenie právnej normy EÚ (protiprávnosť konania členského štátu) je dostatočne závažné, (iii) medzi porušením právnej normy EÚ členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje priama príčinná súvislosť (kauzálny nexus). Ďalej podľa judikatúry Súdneho dvora, medzi prvky, ktoré príslušný súd môže vziať do úvahy patrí predovšetkým jasnosť a presnosť porušeného právneho predpisu, miera voľnej úvahy, ktorú tento predpis ponecháva orgánom štátu alebo EÚ, úmyselnosť alebo neúmyselnosť spáchaného porušenia alebo spôsobenej škody, ospravedlniteľnosť alebo neospravedlniteľnosť prípadného právneho omylu, skutočnosť, že stanovisko orgánu Únie mohlo prispieť k opomenutiu, prijatiu alebo zachovaniu vnútroštátnych opatrení alebo praktík, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Súd prvej inštancie uvedené podmienky zodpovednosti podľa práva EÚ neskúmal ani neriešil.

18. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť; nesúhlasil s námietkami žalovanej, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnený a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná síce vo svojom odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, avšak tento odvolací dôvod nijako bližšie neodôvodňuje. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu), aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

19. Žalovaná vo svojom odvolaní neuvádza tvrdenia, ktoré by odôvodňovali naplnenie aspoň jedného z uvedených predpokladov. Z odôvodnenia napádaného rozsudku súdu prvej inštancie je dostatočne zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie dospel k tomu, že Ministerstvo financií SR je oprávnené

konať za štát. Oprávnenie Ministerstva financií SR je dané najmä tým, že podľa § 7 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. je práve toto ministerstvo orgánom, do ktorého oblasti patrí výber daní a poplatkov. Navyše svoju príslušnosť konať za štát uznalo aj samotné Ministerstvo financií SR tým, že prerokovalo žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a na základe toho vydalo rozhodnutie č. MF/011744/2016-241 zo dňa 26.8.2016, v ktorom žalobcovi oznámilo, že jeho nárok bol predbežne prerokovaný a bolo zistené, že nie sú splnené podmienky na náhradu škody voči štátu a vzhľadom na tieto skutočnosti je jeho predmetný nárok neopodstatnený. Počas konania netvrdil a ani súd prvej inštancie to v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, že normotvorná právomoc patrí do pôsobnosti Ministerstva financií SR; táto námietka žalovanej je preto neopodstatnená.

20. Rovnako za neopodstatnenú považoval námietku žalovanej o tom, že nie je možné zodpovednosť za škodu posudzovať so subsidiárnym použitím zákona č. 514/2003 Z. z., keďže ani samotná žalovaná neuvádza, prečo by táto subsidiarita bola vylúčená, t. j. aký právny predpis túto subsidiaritu vylučuje, pričom podľa žalobcu taký predpis ani neexistuje.

21. Nesúhlasil tiež s námietkou žalovanej, že nie je dôvod na automatické priznanie nároku na náhradu škody s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 5.10.2006 C-290/05 a C-333/05, ktorým v bode 57 poskytol výklad čl. 90 ods. 1 Zmluvy o EÚ (teraz článok 110 ZFEU). Zdôraznil, že súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na náhradu škody „automaticky“ na základe tohto rozsudku, ale až po tom, ako v danej veci vykonal dokazovanie a oboznámil sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami. Podľa žalobcu je však nesporné, že judikatúra Súdneho dvora EÚ v prípadoch, kedy Súdny dvor EÚ podáva právny výklad ustanovení európskeho práva, má všeobecnú záväznosť, a sú ňou viazané aj ostatné členské štáty a ich orgány.

22. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovanej, že súd prvej inštancie neskúmal a neriešil podmienky zodpovednosti podľa práva EÚ, dal do pozornosti, že splneniu podmienok zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú žalobcovi sa súd prvej inštancie v predmetnom rozsudku venuje dostatočne, a to najmä v bode 14. odôvodnenia svojho rozsudku.

23. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C. s. p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil 25.1.2022 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

24. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C. s. p.) a v podrobnostiach poukazuje na dostatočné skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými právne relevantnými aspektmi prejednávaného prípadu; dostatočne rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania, uviedol stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania s tým, že citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré adekvátne vysvetlil.

25. Odvolací súd v názorovej zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v preskúmvanej veci sa nejedná o zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z., avšak tento zákon je možné a nutné použiť subsidiárne, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi z dôvodu porušenia uniového práva nie je v tomto zákone explicitne upravená (nejedná sa o nesprávny úradný postup ani nezákonné rozhodnutie). Zároveň hodno zdôrazniť, že zásada zodpovednosti členského štátu za škody, ktoré štát spôsobil jednotlivcovi z dôvodu porušenia uniového práva je súčasťou systému Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a tým aj uniového právneho poriadku (napr. I., C-63/01, 4.12.2003; C-445/06, W. Z., 24.3.2009; T. V. N., c-6 a 9/90, 19.11.1991). Právny základ zodpovednosti členských štátov EÚ za škodu spôsobenú ktorýmkoľvek orgánom verejnej moci členského štátu konajúcim v jeho mene vychádza z judikatúry Súdneho dvora, pričom vychádzajúc z osobitného charakteru práva Únie v porovnaní s bežnými medzinárodnými zmluvami Súdny dvor EÚ priznal právu Únie priame účinky vo vnútroštátnych právnych poriadkoch a v prípade jeho kolízie s vnútroštátnym právom mu priznal aplikačnú prednosť. Súdny

dvor EÚ ustanovil, že status kolidujúceho vnútroštátneho práva nie je pre prednostnú aplikáciu práva únie podstatný. Dokonca ani vnútroštátne právo ústavného charakteru nemôže zabrániť prednostnému uplatneniu práva EÚ (rozsudok Súdneho dvora vo veci 11/70 Internationale Handelsgesellschaft). Súdny dvor priznal právu Únie absolútnu (bezpodmienečnú) prednosť pred kolidujúcim vnútroštátnym právom. Podľa Súdneho dvora EÚ (ES) vnútroštátny súd, ktorý v rámci svojej právomoci aplikuje ustanovenia práva EÚ, je povinný zabezpečiť plný účinok únijných noriem a z vlastnej úradnej moci má neuplatniť každé vnútroštátne ustanovenie a to bez ohľadu na to, či bolo prijaté skôr alebo neskôr ako únijný predpis, ktoré je v rozpore s právom EÚ a bez toho, aby musel najprv žiadať alebo čakať na jeho zrušenie legislatívnou cestou alebo iným ústavným postupom. Členské štáty sú povinné nahradiť fyzickým a právnickým osobám škodu spôsobenú porušením únieového práva (G., C-224/01, 30.9.2003). Vzhľadom na zásadu procesnej voľnosti nemá Súdny dvor právomoc kvalifikovať žaloby podávané na vnútroštátne súdy. Definovanie povahy a právneho základu (napr. žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia alebo žaloby na náhradu škody) je v rukách žalobcu pod prípadným dohľadom vnútroštátneho súdu (napr. Test Claimants FII, C-446/04, 12.12.2006). Zodpovednosť členských štátov v prípade porušenia únieového práva je objektívna a absolútna. Členský štát sa tejto zodpovednosti nemôže za žiadnych okolností zbaviť, ani sa z nej nemôže exkulpovať a to bez ohľadu na to, ktorý orgán konajúci v mene členského štátu škodu spôsobil.

26. Pokiaľ ide o podmienky zodpovednosti štátu podľa práva EÚ, súd prvej inštancie v bode 14 napadnutého rozsudku uviedol, že porušenie práva únie je dostatočne závažné, pretože zo strany Slovenskej republiky došlo k porušeniu základného dokumentu práva Európskej únie, článku 110 ZFEU. Odvolací súd na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku uvádza, že porušenie práva únie sa považuje za dostatočne závažné aj s ohľadom na stupeň jasnosti a presnosti (určitosti) porušenia ustanovenia. Závažnosť porušenia práva Únie závisí ďalej aj od rozsahu voľnej úvahy, ktorú porušené ustanovenie ponecháva vnútroštátnym orgánom. Miera voľnej úvahy členského štátu, ktorá je vo veľkom rozsahu závislá na stupni jasnosti a presnosti porušenej právnej normy predstavuje dôležité kritérium na určenie existencie dostatočne závažného porušenia únieového práva. Rozsah voľnej úvahy členského štátu je potrebné posudzovať podľa únieového a nie podľa vnútroštátneho práva (C., C-424/97, 4.7.2000, Zb. s. I-5123, bod 40). Vo všeobecnosti je porušenie únieového práva dostatočne závažné vtedy, ak členský štát zjavným a závažným spôsobom prekročí hranice svojej voľnej úvahy, napr. aj pri výkone normotvornej právomoci. Naopak, ak členský štát nemá možnosť normatívnej voľby a disponuje podstatne zúženou alebo nedisponuje žiadnou mierou voľnej úvahy, aj jednoduché porušenie únieového práva môže byť dostatočne závažné (napr. Z., C-452/06, 16.10.2008, Zb. s. I-7684, bod 38). V danom prípade došlo k porušeniu únieového práva, konkrétne článku 110 (pôvodný článok 90 ZES), podľa ktorého žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky. Ďalej, žiaden členský štát nezdaní výrobky iných členských štátov nijakou vnútroštátnou daňou, ktorá nepriamo ochraňuje iné výrobky. Je nesporné, že výklad tohto článku poskytol Súdny dvor EÚ už v rozsudku Á. D. proti S.-É. A. É.-V. F. A. (C-290/05) a L. D. proti S.-É. A. W.-V.Ö. F. A. (C-333/05) zo dňa 5.10.2006 a že rozsudok Súdneho dvora EÚ v súvislosti s registračnou daňou z motorových vozidiel v Maďarsku je možné použiť aj na prejednávanú vec. K porušeniu Článku 110 ZFEÚ (predtým 90) zo strany štátu teda došlo napriek existujúcej judikatúre Súdneho dvora EÚ a vzhľadom na stupeň jasnosti a presnosti (určitosti) porušenia konkrétneho ustanovenia, ktorého výklad Súdny dvor poskytol aj vo svojej judikatúre, štát disponoval podstatne zúženou mierou voľnej úvahy pri výkone normotvornej právomoci. Aj jednoduché porušenie únieového práva preto možno považovať za dostatočne závažné.

27. K argumentu žalovanej, že nie je dôvod na automatické priznanie nároku na náhradu škody s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 5.10.2006, C-290/05 a C-333/05, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi ním uplatnený nárok potom, ako bolo preukázané, že k zmenšeniu majetku žalobcu došlo v súvislosti s registračnou daňou zavedenou zákonom č. 286/2012 Z. z, ktorý bol v rozpore s článkom 110 ZFEU. Nesúlad tohto vnútroštátneho predpisu potvrdila aj Európska komisia, ktorá žiadala Slovenskú republiku o nápravu, zrovnoprávnenie podmienok pri prvom zápise držiteľa motorového vozidla do národnej evidencie vozidiel pre dovezené vozidlá s tuzemskými. Samotná žalovaná potvrdila, že po vzájomných konzultáciách s Európskou komisiou a aj vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veciach C-290/05 a C-333/05 z 5.10.2006, bol sporný zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení zákona č. 286/2012 Z. z. zákonom č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení zákona 342/2016 Z. z. účinnom od 1.2.2017 zmenený. Podmienky na vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva tak boli

splnené; náhradu škody nemožno viazať na požiadavku, aby Súdny dvor predtým konštatoval porušenie úniového práva dotknutým členským štátom v rámci konania o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ (W. Z., C-445/06, 24.3.2009, bod 37, W., C-1748,179,188,189 a 190/94, 8.10.1996, Zb., s. I-4845, bod 28); takáto podmienka by bola v rozpore so zásadou účinnosti, pretože na konanie o nesplnení povinnosti poškodený subjekt nemá žiaden vplyv. Jednotlivec môže podať vnútroštátny návrh na náhradu škody spôsobenej členským štátom z dôvodu porušenia práva Únie bez toho, aby príslušný vnútroštátny súd počkal na vyhlásenie rozsudku, ktorým sa určuje, že členský štát porušil právo Únie (W. Z., C-445/06, 24.3.2009, body 39 a 46). A aj keď možno súhlasiť so žalovanou, že právo únie de iure neustanovuje všeobecnú záväznosť rozhodnutí súdov Únie, nemožno mať pochybnosť o tom, že faktická všeobecná záväznosť rozhodnutí súdov Únie je vyvodzovaná z charakteristiky zásady zodpovednosti členského štátu za škodu, ktorú spôsobil porušením práva Únie. Výkladom Súdneho dvora sa musí riadiť nielen súd, ktorý o výklad požiadal, štát alebo inštitúcia EÚ, ktorej je rozhodnutie určené, ale aj všetky členské štáty.

28. Pokiaľ ide o námietku žalovanej vo vzťahu k určeniu orgánu konajúcom v mene štátu a tvrdenie, že nie je možné normotvornú právomoc zaradiť do tej „oblasti štátnej správy“, ktorá by patrila do pôsobnosti Ministerstva financií SR odvolací súd uvádza, že predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej štátom porušením primárneho práva Únie, konkrétne čl. 110 ZFEU (pôvodný článok 90 ZES), ktorý ukladá členským štátom Únie nezdaniteľ výroby z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, hazardných hier, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je aj ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť cien a cenovej kontroly s výnimkou cien a cenovej kontroly tovarov ustanovených osobitnými zákonmi. Nakoľko škoda bola spôsobená na úseku štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstvom financií SR odvolací súd zastáva názor, že v posudzovanej veci je orgánom konajúcim v mene štátu - Ministerstvo financií SR - a tento orgán bol určený správne.

29. A keďže žalovaná v podanom odvolaní neuviedla žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalovanej preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi ako úspešnej strane sporu priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).